

УДК 347.73:336.27

*А. С. Нестеренко***МЕТОДИ ФІНАНСОВО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ
ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ**

Актуальність теми. Фінансова система являє собою досить складний механізм. Ефективність її функціонування залежить від двох визначальних чинників. По-перше, від налагодженості фінансових відносин у суспільстві. В основі цього лежить вибір правильної й доцільної для цієї країни фінансової моделі, яка стимулює виробника й суспільство. Крім того, важливим фактором виступає дієвість фінансового механізму, а також чітке фінансове законодавство. По-друге, ефективне функціонування фінансової системи залежить від організації управління нею. Присутність держави в економіці означає два аспекти: держава через уповноважених суб'єктів виступає господарюючим суб'єктом, а також регламентує, контролює, ліцензує, використовує податкові механізми впливу на соціально-економічні процеси, здійснює бюджетну й іншу підтримку національного бізнесу. Критерієм такої участі розглядається комплексний показник забезпеченості публічних інтересів шляхом реалізації державою загальносоціальних функцій, у тому числі за допомогою використання фінансових інструментів. У цьому випадку можна говорити про корисність ролі держави для цілей підтримки й розвитку життєдіяльності суспільства. Отже, для забезпечення механізму функціонування фінансової системи вищезазначені суб'єкти влади виконують управлінські функції, які насамперед виражаються в різноманітних формах, методах і засобах здійснення фінансової діяльності (методи фінансово-правового регулювання). Держава в особі уповноважених органів влади здійснює управління за фінансами.

Таким чином, актуальність теми дослідження полягає у визначенні методів фінансово-правового регулювання фінансової системи держави – фінансових правовідносин щодо формування, розподілу й використання фондів грошових коштів, які складаються у фінансовій сфері держави.

Стан дослідження. Над вивченням загальнотеоретичних і галузевих характеристик методу правового регулювання працювали такі вчені, як С.С. Алексєєв, А.Г. Братко, Е.А. Кірімова, Н.І. Матузов, А.Б. Пешков.

Специфіку методу фінансового права теж не оминула увага дослідників, зокрема Л.К. Воронової, О.Н. Горбунової, О.Ю. Грачової, С.В. Запольського, А.Н. Козиріної, Ю.О. Крохіної, М.П. Кучерявенко, О.П. Орлюк, Е.Д. Соколовой, Н.И. Химичевої, І.В. Рукавишникової. Незважаючи на значну кількість існуючих досліджень фінансової системи в цілому (В.М. Опаріна, Є.Д. Соколовой, А.Т. Ковальчук, Т.А. Латковської, О.П. Орлюк та інших), досі не існує чіткого визначення методів фінансово-правового регулювання фінансової системи, яка розвивається в ринкових умовах, з урахуванням владних приписів. Таким чином, постає потреба у визначенні методів фінансово-правового регулювання фінансової системи України.

Метою статті є аналіз методів фінансово-правового регулювання фінансової системи України, які використовуються щодо формування, розподілу та використання фондів грошових коштів.

Виклад основного матеріалу. У фінансово-правовій літературі різних періодів простежується різний підхід до тлумачення фінансової системи держави. Не зосереджуючись на дослідженні цього складного явища, варто визначити поняття фінансової системи: «...це внутрішньо обумовлена сукупність взаємопов'язаних та об'єднаних єдиною метою сфер, ланок та інститутів, кожна з яких представляє специфічну групу фінансових відносин, які опосередковують формування, розподіл та організацію використання фондів грошових коштів держави, місцевого самоврядування, підприємств різних форм власності, фінансових інституцій» [9; 10, с. 6]. Елементи фінансової системи об'єднує те, що вони переслідують спільну мету – стабілізацію фінансової системи на рівні нормативного правового регулювання; кожна ланка правозастосування фінансової системи відіграє роль правового засобу її стабілізації. Г.В. Комарова зазначає: «До правових засобів стабілізації фінансової системи слід віднести сукупність прийомів впливу держави в особі уповноважених органів та установ на функціонування фінансових інститутів, що виражається у формуванні в нормах права заборон, позитивних зобов'язань і дозволів для учасників фінансової діяльності держави» [7, с. 27]. Зазначене в науці фінансового права називають методами правового регулювання. Проте варто нагадати, що в науці фінансового права методи правового регулювання розглядають як щодо фінансової діяльності, фінансового права, так і щодо фінансової системи. Ці категорії відрізняються одна від одної, проте мають і дещо спільне, зокрема фінансові правовідносини щодо формування, розподілу та використання фондів грошових коштів. А.Й. Іванський зазначає: «Фінансові відносини, що виникають у процесі фінансової діяльності держави й органів місцевого самоврядування, які розглядаються у взаємозв'язку з фінансовою системою, охоплюють ту її частину, що «замикається» на грошових фондах» [4, с. 44]. С.В. Запольський у свою чергу вказує: «Фінансова діяльність співвідноситься з фінансовою системою як процесуальна сторона правового явища співвідноситься з матеріальною. Фінансова система держави – це статика фінансової діяльності держави, певною мірою її «фотографія» [17, с. 27–28]. Ми спробуємо проаналізувати метод правового регулювання цих категорій.

Насамперед варто вказати, що саме ми розуміємо під цією категорією. Проведені в межах окремих галузей права дослідження методу правового регулювання дозволили сформулювати уніфіковане поняття цієї юридичної категорії. Згідно із загальним правилом «під методом правового регулювання розуміється сукупність прийомів і способів, за допомогою яких здійснюється вплив на учасників правових відносин» [13, с. 78]. Так, під методами фінансово-правового регулювання прийнято розуміти комплекс прийомів та способів правового впливу на фінансову діяльність і фінансові відносини. А.Т. Ковальчук зазначає: «Використання у фінансовій сфері того чи іншого набору (комплексу) правових прийомів і засобів залежить від об'єкта, на який спрямовується регулюючий вплив і юридичні ознаки якого розкривають специфіку нормативно-регулятивного впливу фінансового права на свій предмет» [5, с. 306]. На думку І.В. Рукавишникової, «метод правового регулювання впливає на вибір способів встановлення прав та обов'язків суб'єктів, ступінь свободи дій суб'єктів у рамках правовідносин, їх правове становище стосовно один одного, а також на можливість використання тих чи інших засобів захисту суб'єктивних прав учасників правовідносин. Ефект подібного впливу досягається за допомогою двох узагальнених прийомів правового регулювання: імперативного й диспозитивного» [13, с.79]. А.Т. Ковальчук стверджує: «Метод – це конкретний шлях, спосіб досягнення цілей фінансової діяльності» [5, с. 307]. Також учені надають таке визначення: «Методи фінансової діяльності – це способи здійснення фінансової діяльності держави й органів місцевого самоврядування» [18, с. 48].

Переваження у фінансовому праві імперативного методу правового регулювання, якому характерні приписи й заборони, пояснюється публічною природою фінансових відносин і їх значимістю для нормального функціонування всієї держави в цілому. О.Н. Горбунова акцентує увагу на тому, що імперативний метод впливу повинен використовуватися з великою обережністю, щоб не спотворити економічну сутність фінансових відносин. Учений зазначає: «Треба мати на увазі, що економічна сутність не залежна від волі людей і складається відповідно до економічних законів, а в адміністративному регулюванні багато суб'єктивного розсуду й навіть волюнтаризму, який недопустимий у регулюванні фінансів і фінансової діяльності» [2, с. 42–43].

Академік Л.К. Воронова виокремлює такі «методи фінансової діяльності: 1) загальні методи: а) імперативний метод, коли держава й органи місцевого самоврядування виражають вольові бажання, обов'язкові для всіх юридичних і фізичних осіб у процесі фінансової діяльності; б) рекомендаційний метод, заснований на імперативному, коли держава або орган місцевого самоврядування не наказують, а радять виконувати ті чи інші дії; 2) спеціальні методи: а) під час формування фондів (обов'язкові платежі: податки, мито, збори, штрафи, пені; вилучення до бюджету перевищень доходів над видатками; добровільні платежі у формі випуску цінних паперів, благодійні внески); б) під час розподілу (безповоротне фінансування;

зворотне (може бути відплатним)); в) під час бюджетного регулювання (процентні відрахування, дотації, субвенції, трансферти, через фонд вирівнювання) [1, с. 19].

Що стосується фінансового права, то воно має власний владно-організаційний метод, який характеризується: 1) пріоритетом заходів державного регулювання у фінансовій діяльності; 2) систематичним і цілеспрямованим характером державно-владних приписів; 3) юридичною нерівністю сторін у фінансових відносинах; 4) публічно-правовим характером домовленостей і зобов'язань сторін фінансових відносин; 5) організаційно-правовим характером реалізації владних майнових фінансових відносин [12, с. 12].

Академік Л.К. Воронова визначає: «Метод правового регулювання – це сукупність юридичних прийомів і засобів, за допомогою яких здійснюється правове регулювання якісно однорідних, відокремлених відносин. Метод владних приписів полягає в тому, що обов'язкова сторона фінансових правовідносин – держава, уповноважений нею орган або муніципальний орган – підтримуючи публічний фінансовий інтерес, дає примусовий припис у галузі фінансів другій стороні» [1, с. 36–38]. На противагу цій позиції А.Н. Козирін припускає, що «...імперативний метод правового регулювання у фінансовому праві під впливом приватних інтересів фінансового законодавства все частіше допускає використання диспозитивного методу» [6, с. 142]. На думку Е.Д. Соколової, «...суспільні відносини всередині фінансової системи, тобто між окремими ланками та всередині самих ланок, за винятком взаємин із бюджетною системою та всередині бюджетної системи, опосередковуються нормами цивільного права» [14, с. 97].

Проте вважаємо, що цивільно-правове та фінансово-правове регулювання майнових відносин у національній економіці є двома взаємодоповнюючими іпостасями правового опосередкування економіки, що не припускають протиставлення і тим більше перехресне використання. Що стосується диспозитивного методу, то він більш притаманний цивільному праву, тому його застосування у сфері фінансових відносин свідчить про допустимість законодавцем певною мірою поєднання приватних і публічних інтересів. У сучасних умовах публічне право все більш органічно й тісно взаємодіє з приватним, що знаходить свій прояв і підтвердження в різних площинах правової матерії, насамперед у фінансовому праві. У фінансовому праві метод диспозитивності має умовний характер, його дія має певні особливості, які полягають в тому, що узгодження будь-яких умов фінансової діяльності можливе тільки у випадках, прямо обумовлених фінансовим законодавством. На думку І.І. Кучерова, «поняття методу фінансового права жодним чином не можна пов'язувати тільки з однієї юридичної особливості» [16, с. 16]. Отже, щодо такого критерію, як «публічне та приватне право», методами правового регулювання можна вважати імперативний і диспозитивний.

Якщо вважати, що метод – це конкретний шлях, спосіб досягнення цілей фінансової діяльності, то всі методи (способи) фінансової діяльності можна розділити на загальні та спеціальні. Загальні методи обумовлені

самою природою фінансової діяльності, її загальносуспільним характером і значенням, спрямованістю на досягнення загальних інтересів. Спеціальні ж способи підтверджують свою реальність у відповідних функціях фінансової діяльності та значною мірою розрізняються залежно від властивих їм функцій. Спеціальні способи є досить динамічними, оскільки залежать від конкретної ситуації у фінансовій сфері. Загальні ж методи використовуються фактично на всіх етапах та під час здійснення всіх різновидів фінансової діяльності суб'єктами й учасниками фінансово-правових відносин.

До загальних методів відносять такі: імперативний (метод владних приписів), рекомендацій, метод погодження та інші. Висловлюється думка, що в сучасних умовах публічне право все більш органічно й тісно взаємодіє з приватним, у результаті чого метод фінансово-правового регулювання стає більш лояльним і в його правову матерію вкрапляються рекомендаційний, узгоджувальний та інші конформістські способи юридичного впливу [5, с. 307]. Колектив авторів підручника «Фінансове право» за редакцією С.В. Запольського вважає, що до способів фінансово-правового регулювання, крім основного методу – владних приписів, належать зобов'язування, заборона, дозвіл [17, с. 43].

Дещо новим є погляд А.Т. Ковальчука щодо методів фінансового права. Зокрема, автор важливе місце й роль відводить таким способам, як правові заборони та юридичні узгодження [5, с. 312]. Зазначені способи фінансово-правового регулювання взаємодоповнюють один з одним, окреслюють межі допустимих діянь для суб'єктів фінансових відносин. Із розвитком ринкових відносин розширилося коло прийомів і способів правового регулювання фінансових відносин. А.Т. Ковальчук зазначає: «З'являються такі способи, як юридичні дозволяння (цей метод зберігає можливість максимально повно враховувати специфіку ситуації, що виникла в системі фінансово-правових відносин, і забезпечує своєрідну рівність учасників цих відносин); правові рекомендації й фінансово-правові заохочення (досить активно використовуються в системі фондового ринку, під час запуску інноваційних механізмів, під час регулювання міжбюджетних відносин)» [5, с. 312–313].

Відмінності у сферах суспільних відносин, які охоплюються фінансовою діяльністю, суб'єктах, що здійснюють фінансову діяльність, територіальних рівнях, формах, функціях тощо дозволяють класифікувати цю правову категорію за декількома підставами. Так, Ю.А. Крохіна зазначає: «Залежно від сфер суспільних відносин, регульованих фінансовим правом, можна виділити бюджетну діяльність держави й муніципальних утворень; податкову діяльність держави й муніципальних утворень; кредитну діяльність держави й муніципальних утворень; фінансову діяльність державних і муніципальних підприємств; державну діяльність у сфері обов'язкового страхування; державну й муніципальну діяльність у сфері позабюджетних фондів» [8, с. 36]. А.Т. Ковальчук у свою чергу стверджує: «Що стосується бюджетної сфери фінансової діяльності, то останнім часом у практиці фінансових відносин досить активно використовується метод бюджетно-

го фінансування (ідеться про бюджетні кошти, які на умовах пільгового кредиту надаються юридичним особам на умовах повернення з відсотками за користування); метод субвенцій (який базується на безоплатному виділенні бюджетних коштів на визначені цільові витрати, які за умови цільового використання не повертаються до державної казни); трансферт фінансів (характерною особливістю цього методу фінансування є виділення бюджетних коштів на чітко визначену ціль – фінансування обов'язкових виплат населенню (пенсій, стипендій, компенсацій, інших соціальних виплат, передбаченим чинним законодавством))» [5, с. 308]. У зв'язку з виникненням грошової системи з'являється такий спеціальний метод, як грошова емісія, від якої залежить життєдіяльність будь-якої фінансової системи. Таким чином, наступним критерієм для визначення методу правового регулювання у фінансових правовідносинах можна вважати реалізацію загальної функції або спеціальних функцій і розділити їх на загальні та спеціальні.

Ще одним із розповсюджених підходів до вивчення методів правового регулювання фінансової діяльності є розгляд методів, виходячи зі стадій фінансової діяльності держави, а саме акумулювання, розподілу та використання. На кожній із цих стадій застосовуються свої методи правового регулювання. Так, О.П. Орлюк зазначає: «На стадії акумуляції коштів у централізовані фонди застосовуються методи добровільних (податки та збори) та обов'язкових платежів (грошово-речові лотереї, благодійна допомога, пожертвування); на стадії розподілу – фінансування (безповоротний, безоплатний, цільовий відпуск коштів) і кредитування (виділення коштів на певний термін на засадах платності та поворотності з додержанням цільового призначення); на стадії використання – розрахункових операцій, які можуть здійснюватися в готівковій та безготівковій формах, плановості, цільового характеру використання коштів, ефективності й економії, використання коштів у межах встановлення лімітів та інші методи» [11, с. 12–14]. Отже, ця група методів правового регулювання визначати на основі стадій фінансової діяльності держави.

Метод фінансово-правового регулювання – найбільш ємна, узагальнююча категорія, що виражає специфіку регламентації об'ємного блоку економічних відносин, тобто тих відносин, що формуються в межах фінансової системи. Методи фінансово-правового регулювання – це важлива ланка фінансово-правового механізму. Фінансова діяльність викликає створення правових можливостей функціонування фінансової системи й виникнення безлічі організованих, інформаційних, матеріальних і процесуальних правовідносин, які забезпечують формування, розподіл, перерозподіл грошових фондів. Система методів і прийомів правового регулювання детермінує фінансову систему, а не навпаки.

Фінансово-правовому методу притаманні характерні риси. По-перше, це його обумовленість макроекономічною та, зрозуміло, фінансовою політикою. Інакше кажучи, специфічною ознакою фінансово-правового методу регулювання є його спрямованість насамперед на забезпечення ефективного функ-

ціонування економіки, реалізацію широкого спектру соціально-економічних інтересів. По-друге, можна назвати наявність безпосереднього зв'язку методу правового регулювання фінансових відносин з основними напрямками грошово-кредитної, валютної, бюджетної й інших напрямів фінансової політики. По-третє, найбільш ефективним способом їх використання є комбінаторність, тобто використання залежності від сфери впливу та завдань, які потрібно вирішити, а також цілей та інтересів, які необхідно реалізувати. По-четверте, у ринкових умовах усе більше зникає нерівність суб'єктів фінансового права (це стосується реалізації різної правоздатності). Сам факт добровільного вступу до конкретних фінансових правовідносин передбачає потребу та необхідність використовувати ліберальні методи й інструменти фінансово-правового регулювання. Тут має місце та свобода суб'єктів фінансово-правових відносин, яка дозволяє зберегти баланс інтересів сторін [5, с. 306–309]. Водночас вимога оперативності прийняття й ефективності термінових заходів зі стабілізації фінансової системи виявила необхідність комплексної участі держави в підтримці економіки. Ключовими заходами, які здійснюються в межах державного регулювання, стають не стільки рішення з правового впливу, скільки суто економічні заходи фінансового характеру, що приймаються державними органами й уповноваженими суб'єктами. Зазначені види діяльності держави, безумовно, відносяться до публічної сфери, також мають правову форму та фрагментарно здійснювалися й раніше.

Фінансова криза знову актуалізувала дискусію про ступінь втручання держави в економічні процеси. У результаті аналізу цих процесів останнім часом склалися передумови для нового погляду на юридичний зміст процесу державного регулювання ринкових інститутів. В.Д. Зорькін зазначив: «Час звеличення невтручання держави в економіку поховано кризою. Мова йде про те, щоб економічні функції держави зводилися не просто до адміністрування, а були відтворені в новому системному наповненні» [3]. Методологічно послідовність подій відіграє надзвичайно важливу роль під час розробки тактики та стратегії поведінки будь-яких фінансових реформ і реорганізацій. Діючи тільки фінансово-правовими методами, неможливо домогтися запланованого результату.

Фінансово-правове регулювання є ефективним тільки тоді, коли створено загальне правове середовище, коли правова впорядкованість досягає рівня, за якого є можливим формування спеціального фінансово-правового режиму взаємодії суб'єктів права. Ю.О. Крохіна слушно зазначає: «Фінансова діяльність реалізується державою як охоронними, так і регулятивними способами, а також адміністративними й економічними методами. В умовах ринкової економіки застосування адміністративних методів у фінансовій діяльності скорочується. Вони використовуються в органічній єдності з економічними методами, які мають стати домінуючими. Регулювання фінансової діяльності держави й муніципальних утворень у сучасних умовах спрямовано на посилення економічної обґрунтованості будь-яких адміністративних рішень і на усунення елементів адміністрування у фінансовій діяльності» [8, с. 40].

А.М. Вітченко і В.Д. Сорокін запропонували концепцію побудови системи методів правового регулювання: «За трансформаційних змін метод правового регулювання може бути лише системним явищем. Ефективно регулювати систему соціальних зв'язків і явищ можливо лише тоді, коли всі способи й засоби, що становлять зміст методу регулювання, виступають не розрізнено, не в ізоляції один від одного, а в тісній взаємодії. В іншому випадку перед нами постає не організований вплив, оскільки саме він складає одне з істотних властивостей методу правового регулювання, а вплив стихійний» [15, с. 102–103].

Висновки. Підсумовуючи все зазначене вище, варто відмітити, що вчені використовують різні критерії щодо визначення фінансово-правового методу регулювання, які застосовуються у фінансово-правових відносинах. Так, одні науковці за основу обирають стадії фінансової діяльності держави, інші – рух мінової вартості й методи, які властиві управлінській діяльності. Ми узагальнюємо критерії, щодо яких визначаються методи фінансово-правового регулювання для забезпечення механізму функціонування фінансової системи держави:

– за таким критерієм, як *публічне та приватне право*, методами правового регулювання можна вважати *імперативний і диспозитивний*;

– за критерієм *реалізації загальної функції або спеціальних функцій* їх можна розділити на *загальні та спеціальні*;

– за критерієм *щодо стадій фінансової діяльності держави* вони поділяються на методи *акumuлювання, розподілу й використання*.

Одними з розповсюджених методів, які властиві управлінській діяльності взагалі на будь-якій стадії фінансової діяльності держави, у будь-якій сфері діяльності, щодо всіх структурних елементів фінансової системи держави, можна назвати *планування та фінансово-контрольний*. Ці методи розповсюджуються як на державні, муніципальні фінансові структури, так і на приватну підприємницьку діяльність. Також треба зазначити, що демократичні (ринкові) методи регулювання фінансових відносин використовуються в оптимальному поєднанні чи співвідношенні з базовим методом фінансово-правового регулювання – методом владних приписів. Забезпечуючи непорушність фінансових інтересів суспільства, держава активно використовує широкий набір методів, що підтверджують свою дієвість під час врегулювання фінансових відносин, забезпечення ефективного функціонування фінансової системи країни.

Література

1. Воронова Л.К. Фінансове право України : [підручник] / Л.К. Воронова. – К. : Прецедент ; Моя книга, 2006. – 448 с.
2. Горбунова О.Н. Финансовый мониторинг и проблемы финансового права / О.Н. Горбунова // Известия вузов. Правоведение. – 2002. – № 5. – С. 42–43.
3. Зорькин В.Д. Конституционные основы правового государства в России. Проблемы реализации / В.Д. Зорькин // Российская газета. – 2009. – № 4887. – С. 3.
4. Іванський А.Й. Фінансове право : [підручник] / А.Й. Іванський. – К. : Київський міжнародний університет, 2014. – 685 с.
5. Ковальчук А.Т. Фінансове право України. Стан та перспективи розвитку / А.Т. Ковальчук. – К. : Парламентське вид-во, 2007. – 488 с.

6. Козырин А.Н. Соотношение частного и публичного в финансовом праве (материалы научной конференции «Интерес в публичном и частном праве») / А.Н. Козырин // Журнал российского права. – 2003. – № 1. – С. 142.
7. Комарова Г.В. Финансовая система Российской Федерации как объект судебной защиты : [монография] / Г.В. Комарова. – М. : Проспект, 2013. – 161 с.
8. Крохина Ю.А. Финансовое право России : [учебник] / Ю.А. Крохина. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Норма, 2008. – 720 с.
9. Нестеренко А.С. Фінансова система України: проблеми теорії : [монографія] / А.С. Нестеренко. – О. : Фенікс, 2014. – 576 с.
10. Нестеренко А.С. Фінансова система України: правова характеристика та законодавче регулювання : автореф. дис. ... докт. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / А.С. Нестеренко ; Національний університет «Одеська юридична академія». – О., 2015. – 38 с.
11. Орлюк О.П. Фінансове право : [навчальний посібник] / О.П. Орлюк. – К. : Юрінком Інтер, 2003. – 528 с.
12. Петрова Г.В. Финансовое право : [учебник] / Г.В. Петрова. – М. : ТК Велби, 2006. – 280 с.
13. Рукавишникова И.В. Метод финансового права / И.В. Рукавишникова ; отв. ред. Н.И. Химичева. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Юрист, 2006. – 285 с.
14. Соколова Э.Д. Правовые основы финансовой системы России / Э.Д. Соколова. – М. : ИД «Юриспруденция», 2006. – 112 с.
15. Сорокин В.Д. Метод правового регулирования. Теоретические проблемы / В.Д. Сорокин. – М. : Юридическая литература, 1976. – 143 с.
16. Финансовое право : [учебник] / [А.Ю. Ильин и др.] ; под. ред. И.И. Кучерова. – М. : Эксмо, 2011. – 592 с.
17. Финансовое право : [учебник] / отв. ред. С.В. Запольский. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Юридическая фирма «Контракт» ; Волтерс Клувер, 2011. – 792 с.
18. Фінансове право України : [навчальний посібник] / Л.К. Воронова, М.П. Кучерявенко, Н.Ю. Пришва та ін. – К. : Правова єдність, 2009. – 485 с.

А н о т а ц і я

Нестеренко А. С. Методи фінансово-правового регулювання фінансової системи України. – Стаття.

Статтю присвячено дослідженню методів фінансово-правового регулювання формування, розподілу й використання фондів грошових коштів як засобів забезпечення механізму функціонування фінансової системи держави.

Ключові слова: фінансова система, фінанси, фінансові інструменти, механізм функціонування фінансової системи, фінансова діяльність.

А н н о т а ц и я

Nesterenko A. S. Methods of financial and legal regulation of the financial system of Ukraine. – Стаття.

Стаття посвящена дослідженню методів фінансово-правового регулювання формування, розподілення і використання фондів грошових коштів як засобів забезпечення механізму функціонування фінансової системи держави.

Ключевые слова: финансовая система, финансы, финансовые инструменты, механизм функционирования финансовой системы, финансовая деятельность.

С у м м а р у

Nesterenko A. S. Methods of financial and legal regulation of the financial system of Ukraine. – Article.

The article investigates methods of financial regulation on the formation, distribution and use of funds of funds as a means to provide a mechanism functioning financial system.

Key words: financial system, finance, financial tools, mechanism of the financial system, financial activity.